

Eesti Kurtide Liidu tegevuste ülevaade 2010. aastal

MTÜ Eesti Kurtide Liit (edaspidi EKL) on asutatud 1922. aastal. EKL on katusorganisatsiooniks 9-le piirkondlikule kurtide ühingule ja jätkuvalt tihe koostöö on Eesti Kurtide Noorteorganisatsiooniga. Üksikliikmete arv neis ühinguis kasvas 908-lt 927-ni. Kurtide koguarv Eestis on ca 1500 inimest ja viipekeelt valdavaid ca 2000 inimest.

Kuna Eesti Kurtide Liit on mittetulunduslik liit, siis on meile andnud Eesti Puuetega Inimeste Fondi poolt rahastatud projekt „Eesti Kurtide Liidu ja tema liikmesorganisatsioonide tegevuse arendamine“ võimaluse läbi viia erinevaid projekte toetamaks kurtide ja viipekeelsete vaegkuuljate kaasatust tavaühiskonda.

Liidu eesmärgiks on liikmesühingute huvide kaitsmine ja esindamine, tegevuse arendamine läbi koolituste, ühisürituste, rahvusvaheliste sidemete laiendamise, ühtse eesti viipekeele ja kultuuri arendamine, koostöö edendamine avaliku, mittetulundus- ja erasektori vahel kurtide inimeste võrdsete võimaluste loomisel kohalikul ja riiklikul tasandil.

EKL tegevussuunad jaotuvad järgnevalt:

- Kurtide inimeste huvide esindamine ja kaitsmine kohalikul ja riiklikul tasandil
- Liikmesorganisatsioonide toetamine ja informatsiooni edastamine
- Eesti Kurtide Liidu keskuse ja ettevõtete haldamine
- Liikmesorganisatsioonide liikmetele suunatud erinevad projektid ja teenused

Sotsiaal- ja kultuuripoliitika kohalikul ja riiklikul tasandil

Eesti Kurtide Liit on teinud tihedat koostööd Eesti Puuetega Inimeste Koja, Sotsiaalministeeriumi, Tallinna Linnavalitsuse, Eesti Rahvusringhäälingu ja Eesti Häirekeskusega. Mainimata ei saa jätta ka Eesti Kultuurikapitali, Justiitsministeeriumi, Eesti Rahvamuuseumi, Salo Baltic International OÜ-d, Soome Kurtide Liitu, Euroopa Kurtide Liitu, Maailma Kurtide Föderatsiooni, EMT-i ja teisi.

Kõigepealt tuleb ära mainida, et Eesti Kurtide Liidu tegevust korraldati arengukava ja aasta tegevuskava alusel. Natuke rõõmustavam oli see, et 2010.aastal suudeti planeeritud tegevusi-üritusi läbi viia vaatamata majanduslangusele teiste muude projektide abiga ja selle tõttu saime prioriteete ja eesmärke realiseerida. Loomulikult on veel palju teha...

EKL korraldab kurte toetavate teenuste osutamist, millede rahastamiseks esitatakse projekttaotlusi:

- Viipekeele tõlketeenust osutatakse tõlkekeskuste kaudu Tallinnas, Tartus, Pärnus, Viljandis ja Kuresaares. Teenust rahastavad omavalitsused.
- Nõustamisteenus Tallinnas elavatele kurtidele ja vaegkuuljatele – teenust osutab EKL ja rahastab Tallinna Linnavalitsus meie projekti alusel.
- Justiitsministeeriumi toetusel teostati aastatel 2006 – 2010 projekt „Õigusabi osutamine MTÜ-le Eesti Kurtide Liit (koos alaliitudega) ja tema liikmeskonnale ning MTÜ-le Eesti Puuetega Inimeste Koda koos allorganisatsioonide ja nende liikmetega“.
- VÜF projektiga "Kuulmispuudega inimeste sotsiaalse kaasatuse suurendamine läbi infotehnoloogilise integreerumise" kaasajastati 2010.aasta jooksul põhjalikult kurtide liidu koduleht www.ead.ee, mille tulemusena paranesid liidu sihtgruppide informeeritus ja teadlikkus ning sotsiaalne kaasatus ühiskonnaellu ja liidu võimalused liikmete julgustamiseks ja motiveerimiseks. Jätkuprojektidega soovime kaasajastatud kodulehe baasil parendada visualualiseeritud (viipekeelset) info laiemat levikut.

- Kultuurikapitali toel viidi ellu projekt "Teatrikunsti alase koolituse korraldamine Tallinnas kurtidele harrastajatele", mille koolitusest võttis osa igas nädalas 8 - 12 inimest
- HMN toetusel teostati projekt "Osalemine VI Euroopa Kurtide Kultuuri Festivalil SALVIA Sloveenias", millest võttis osa 9 teatrihuvilist, millele tuli täiendavalt toetus Kultuurikapitalilt ja stipendium Grundvig täiskasvanuuhariduse programmist. Selle tulemusena usaldati meile 2012.a korraldatava 7. Euroopa Kurtide Kultuuri festivali korraldamise au.
- Tallinna linna toetusel viidi EKL poolt kevadeti ja sügiseti läbi viipekeele kursused sotsiaalasutuste, päevakeskuste töötajatele, kuulmispuuetega laste vanematele ja huvilistele (2007 – 2010). 2010.a. sügisel viidi viipekeele kursused esmakordselt koos e-õpikeskkonnaga. Oli positiivset tagasisidet. Sellelaadsed projektid jätkuvad edasi.
- Rahvusvaheline kurtide nädala korraldamine sai võimalikuks kultuuri pealinna stipendiumi „Nähtav laine“ toel.
- SALO Baltic International OÜ-ga koostöös viisime LEONARDO õpirände projekti "Läänemere riikide kurtide koostööpraktika" kutsepraktika septembrist novembrini Eesti kutsekoolide kuulmispuudega õpilastele Saksamaal. Projektist võttis osa 10 kutsekooli õpilast ja 1 õpilasi saatev isik.
- Päästeameti projekt "Kurtide kogukonna tuleohutuse turvalisuse suurendamine" käivitati 1.märtsist 2010.a ja kestab kuni 28.veebruarini 2011.a.Selle projekti raames tõlkisime "Teoreem tuest" eesti viipekeelde ja valmistasime viipekeelseid tuleohutusalsaseid õppevideosid.

2010. aasta jooksul käsitleti EPIK-s, Sotsiaalministeeriumis, Häirekeskuses järgmisi teemasid 112 SMS teenuse käivitamine ja arendamine, Tallinna Invakomisjonis kuulmispuudega inimeste probleemid jms.

1.märtsil 2007.a. eesti viipekeele seadustamise järgselt vajavad ülesanded olid järgmised: viipekeele sõnaraamatu koostamine nii paberkandjal kui ka videos, viipekeele õpetamise metoodika ja õppematerjalide väljatöötamine, viipekeele õpetajate koolitamine ja viipekeele keskuse loomine. Need teemad on endistviisi aktuaalsed ja ootavad lahendamist lähemate aastate jooksul. Loodetavasti leevendab natuke viipekeele sõnaraamatute puudust EKL kodulehe baasil ehitatud viipekeele e-sõnaraamat, mis rakendatakse tööle 2011.a. algul.

Tähelepanu on enim suunatud toetavate teenuste arengule – viipekeele tõlketeenus, nõustamisteenus ja õigusabi. Nendest teenustest on 2010.aastal enim probleeme valmistanud viipekeele tõlketeenuse vähene maht ja rahastamine Tallinnas, mujal vähem. Selles vallas tuleb rohkem tööd teha.

2011.aastal on ilmnunud noorele kurtide kogukonnale murettekitav tõsiasi kutse- ja kõrghariduse omandamises. Varem said kuulmispuudega üliõpilased Haridusministeeriumi kaudu ESF programmist „Primus“ õpingutõlke kulusid maksimummääras tasuta, siis 2010.aasta keskel otsustati maksimummäära kaks korda kärpida ilma mõistliku selgituseta.

EKL üleestiline suurüritus – Porkuni kooli vilistlaste kokkutulek – viidi läbi 7. augustil 2010.a. Ürituse läbiviimine õnnestus ja osavõtjate arv küündis esimest korda rekordiliselt – 467 inimeseni.

Kujunenud traditsiooni kohaselt kutsuti kurtide välisesinejaid-näitlejaid oma kunsti ja kultuuri tutvustama, seekord 2010.a. jaanuaris klouni-näitlejaid Poolast.

Liikmesorganisatsioonide toetamine ja informatsiooni edastamine

2010.a. maikuus võeti Eesti Kurtide Liidu liikmeks Eesti Viipekeelee Tõlkide Ühing, kellega soovime koostööd teha viipekeelee arendamises ja tõlketeenuse kättesaadavuse parendamises ning kurtide eluoluks võrdsete võimaluste tagamises teiste kodanikega.

Koostöös Saaremaa Puuetega Inimeste Koja ja Eesti Viipekeeletõlkide OÜ-ga korraldasime 21.septembril Saaremaa kogas infopäeva kurtidele ja kohalike omavalitsuste esindajatele.

EKL liikmesühingute esindajatele korraldati 26. – 28.novembril koolituspäevad Aravetes. Meie eesmärgiks oli fikseerida, analüüsida Eesti Kurtide Liidu ja liikmesühingute hetkeseisu, kitsaskohti ja kavandada edasisi samme, arutada liikmesühingute tegutsemis- ja jätkusuutlikkuse tagamist ning arutada viipekeelee ja tõlketeenuse arengut.

Külastatud liikmesühingutes on viimasel ajal ilmnunud murettekitav tõsiasi, et kaua aastaid tegutsenud juhatusele/aktiivile ei ole peale kasvanud noort ja tegusat järelkasvu, selles vallas tuleb liidul tõsist tööd teha.

Liidu üheks peamiseks ülesandeks on igapäevane teavitustöö sihtgrupile uute teenuste, toetuste ja muude muudatuste kohta. Oleme kättesaadavad e-posti ja personaalse kontakti teel vastamaks sihtgrupi esindajate küsimustele, mis puudutab kurtide inimeste eluolu ja kõike sellega seonduvat. Tänu VÜF projektile "Kuulmispuudega inimeste sotsiaalse kaasatuse suurendamine läbi infotehnoloogilise integreerumise" kaasajastatud kodulehega <http://www.ead.ee> saame edastada põhjalikult ja operatiivselt vajaliku info kurtide inimestele nii riiklikest, avalikest kui ka muudest teenustest, toetustest ja uudistest infopäevade ning ürituste kohta.

Eesti Kurtide Liidu keskuse ja ettevõtete haldamine

EKL oma osaühingud on jätkuvalt minetamas oma tähtsust puuetega inimestele tööandjana. Ja seda tänu kurtide avardunud hariduse- ja kutseõppe võimalustele ja avatud tööturule orienteerimisele.

Samas on avatud tööturg andnud viimasel ajal kurtidele inimestele esimesi tagasilööke – töötus on väikelinnades kui ka suurlinnades suurenenud. Selle probleemi leevendamiseks peame rohkem tähelepanu pöörama teavitustööle, koostööle Töötukassa ja vastavate instantsidega ja ameti täiend/ümberõppe võimalustele.

Kokkuvõte

Edu ja jätkusuutlikkuse mitmes valdkonnas on taganud tihe koostöö ametiasutuste ja teiste invaorganisatsioonidega – Sotsiaalministeerium, Eesti Puuetega Inimeste Koda, Tallinna invakomisjon, koostöökoda, Viipekeelee Tõlkide Ühing, kuulmispuuetega inimeste organisatsioonide ümarlaud ja ka omavalitsused.

EKL kuulub ülemaailmsesse kurtide organisatsiooni WFD ja Euroopa Kurtide Liitu EUD.

Tiit Papp

Eesti Kurtide Liidu juhatuse esimees

20.01.2011